

TOELICHTING OP AANVULLING MER ATTRACTIEPARK TOVERLAND

Inleiding

In 2014 heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage een advies uitgebracht over de opgestelde MER in het kader van de uitbreidingsplannen van attractiepark Toverland. Daarin constateerde de commissie enkele tekortkomingen van de MER. Om die reden is een aanvulling op het MER beschreven die in juni 2016 ter toetsing is voorgelegd aan de commissie. Hierbij willen we de MER-aanvulling op enkele specifieke punten nader toelichten.

Evenementen en geluid

In het advies van 2014 adviseerde de commissie om de effecten van de toegelaten evenementen te beschrijven. Het gaat dan met name om de verkeers- en geluidseffecten ervan.

In zowel het “akoestisch onderzoek industrielawaai” (pag 9) als de aanvulling op het MER (pag. 7) is aangegeven dat in het bestemmingsplan geen niet-parkgerelateerde evenementen worden toegelaten. Echter in het ontwerpbestemmingsplan was via artikel 3.6 nog wel de (binnenplanse) afwijkingsmogelijkheid opgenomen dat evenementen via een omgevingsvergunning alsnog kunnen worden toegestaan. Deze mogelijkheid zal bij vaststelling door de gemeenteraad uit het plan worden gehaald. Hierdoor komt het bestemmingsplan weer overeen met het MER incl. de aanvulling.

Deze situatie is het uitgangspunt voor de verrichte onderzoeken, zowel op het gebied van verkeer als geluid. Met betrekking tot het verrichte akoestisch onderzoek willen we nog het volgende toelichten. Zoals gebruikelijk bij ruimtelijke plannen is bij het verrichte akoestisch onderzoek uitgegaan van de representatieve bedrijfssituatie (RBS) (d.w.z. een bedrijfssituatie die meer dan 12x per jaar aan de orde is). Incidentele bedrijfssituaties kunnen zich maximaal 12 maal per jaar voor en worden beschreven in en zijn verbonden aan regels in de milieuvergunning d.d. 3 april 2006. Aan deze vergunning ligt uitgebreid akoestisch onderzoek ten grondslag. Op basis daarvan is geconcludeerd dat de daarin genoemde en onderzochte hogere geluidsimmissie toelaatbaar is. In de vergunning zijn voorschriften opgenomen m.b.t. de incidentele bedrijfssituaties.

Na de verleende vergunning van 3 april 2006 zijn diverse omgevingsvergunningen verleend t.b.v. veranderingen of uitbreidingen van Toverland. Daarbij behorende akoestische onderzoeken zijn steeds gebaseerd op de vergunning uit 2006 en daarna volgende veranderingen van Toverland. De omgevingsvergunning voor de laatste uitbreiding dateert van 31 mei 2012. Het ten behoeve daarvan uitgevoerde akoestisch onderzoek van Grontmij Nederland B.V. (d.d. 13 april 2012) is gebaseerd op het gehele attractiepark, incl. alle verleende vergunningen.

Bij de aanstaande uitbreiding van Toverland verandert wel de representatieve bedrijfssituatie, maar niet de incidentele bedrijfssituatie. Voor het verrichte akoestisch onderzoek t.b.v. bestemmingsplan en MER is uitgegaan van de momenteel vergunde situatie en op het in 2006 door Grontmij Nederland B.V. uitgevoerde onderzoek. Daarmee zijn de akoestische effecten van alle toegelaten activiteiten in Toverland beschreven in het MER en de aanvulling daarop.

Vervolg TOELICHTING OP AANVULLING MER ATTRACTIEPARK TOVERLAND

Stikstofdepositie i.v.m. Natura 2000 gebieden

Ons is gebleken dat er onduidelijkheid bestaat over het verrichte onderzoek m.b.t. de stikstofdepositie.

Allereerst is er onduidelijkheid over de gehanteerde referentiesituatie. In het onderzoek en het MER is daarvoor de huidige-feitelijke situatie in 2015 gehanteerd, zoals beschreven op pag. 3 van het onderzoeksrapport.

Ten tweede is er onduidelijkheid over de in het rapport genoemde 'eerstvolgende uitbreiding van 4 ha'. Deze uitbreiding is gerealiseerd in 2014/2015, waardoor toen reeds de agrarische grond (en het agrarisch gebruik) is omgezet naar attractiepark. Deze ontwikkeling is dus meegenomen bij de beschrijving en berekeningen van de huidige-feitelijke situatie en niet bij de autonome ontwikkeling.

Ten derde is onduidelijkheid over de resultaten en conclusies van het stikstofonderzoek en over de toepassing van saldering. Externe saldering betreft een mitigerende maatregel die pas in de Passende beoordeling aan bod kan komen. Bovendien kan sinds de inwerkingtreding van de PAS in juli 2015 het niet meer mogelijk om op projectniveau gebruik te maken van externe saldering.

De uitbreiding van Toverland vindt plaats op bestaande landbouwgronden, die worden omgezet in een attractiepark. Deze omzetting is onlosmakelijk verbonden aan de ontwikkelingsplannen voor Toverland. Zo bezien is er geen sprake van externe saldering als mitigerende maatregel. Als gevolg van de verandering van grondgebruik zijn geen mitigerende maatregelen nodig, omdat per saldo de stikstofdepositie afneemt met 0,02 mol/ha/jaar. Dit is opgenomen in de aanvulling op de MER en het bestemmingsplan.

Indien de saldering als gevolg van de functieverandering niet wordt toegepast, bedraagt de maximale toename van de depositie als gevolg van de uitbreiding van het attractiepark 0,03 mol/ha/jaar (Bijlage 1: aanvullende AERIUS berekening met huidige feitelijke situatie zonder het uit productie nemen van 27,4 hectare landbouwgronden). Op basis van jurisprudentie zou geconcludeerd kunnen worden dat significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden dan niet uit te sluiten zijn en dat een passende beoordeling uitgevoerd zou moeten worden. Echter het ministerie heeft in het kader van de PAS aangegeven dat indien bij het uitvoeren van een voortoets (o.b.v. het AERIUS model) blijkt dat de drempelwaarde van 0,05 mol/ha/jaar niet overschreden wordt, een passende beoordeling achterwege kan blijven. In het PAS is een onderbouwing van deze grenswaarde opgenomen.

Voor de drempelwaarde van 0,05 mol per hectare per jaar is gekozen omdat deze waarde als verwaarloosbaar kan worden beschouwd. Ecologisch gezien zijn er geen aantoonbare verschillen in de kwaliteit van een habitat door verschillen in depositie die kleiner zijn dan 1 kg per hectare per jaar, hetgeen ongeveer gelijk staat aan een depositie van 70 mol per hectare per jaar. Op basis van indicatieve berekeningen is beoordeeld dat naar verwachting de maximale cumulatieve bijdrage van alle voorziene uitbreidingen van activiteiten onder de drempelwaarde van 0,05 mol per hectare per jaar, afgezet tegen de te verwachte effecten van de herstelmaatregelen, de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden niet kunnen aantasten. Deze drempelwaarde behelst een zo kleine hoeveelheid stikstof dat specifieke monitoring in de vorm van een individuele melding geen zin heeft en tot onnodige lasten zou leiden. In het programma aanpak stikstof wordt rekening gehouden met de deposities die lager zijn dan de drempelwaarde: deze zullen deel uitmaken van de achtergronddepositie die in het kader van het programma wordt gemonitord.